

## Omaniku ootused aktsiaseltsile Eesti Loots

### Sissejuhatus

Käesolevasse dokumenti on koondatud riigi, kui AS-i Eesti Loots ainuaktsionäri, põhilised ootused AS Eesti Loots tegevusele.

Eesti Vabariik seab endale kuuluvatele äriühingutele kolm peamist eesmärki:

- tegeleda valitud valdkonnas kasumliku ja efektiivse majandustegevusega, mis tagab äriühingu arengu ja riigile optimaalse ja stabiilse omanikutulu;
- täita riigi poolt kehtestatud strateegilisi eesmärke vastavalt äriühingu suhtes kohaldatavatele seadustele, regulatsioonidele ja arengukavadele;
- olla Eesti äriühingutele heaks eeskujuks heade juhtimistavade, sotsiaalse vastutuse ning kõrge ärikultuuri poolest.

Riigi poolt seatavate eesmärkide täitmise eest vastutavad äriühingute nõukogud ja juhatused. Erinevate eesmärkide tasakaalustamise ja omaniku huvide harmoonilise ning pikaajalise kaitsmise eest vastutavad äriühingute nõukogud.

AS-i Eesti Loots klassifikatsioon riigivara seaduse alusel: valdavalt äriliste eesmärkidega äriühing.

Eesti Vabariik omab AS-i Eesti Loots osalust järgmistel kaalutlustel:

- AS Eesti Loots peab oma tegevusega aitama kaasa ohutu meresõidu tagamisele Läänemeres;
- Riikliku lootsiettevõtjana on AS-il Eesti Loots strateegiliselt oluline ülesanne lootsimisteenuse teenuste tagamisel;
- AS-i Eesti Loots tegevuse kaudu on võimalik arendada lootsimise- ja sadama tegevustega seotud valdkondade tegevuskeskkonda.

Käesolevas dokumendis sisalduvaid riigi, kui omaniku, ootusi vaatab AS Eesti Loots aktsiate valitseja üle ning ajakohastab neid kord aastas.

### Strateegilised eesmärgid

AS Eesti Loots strateegiliseks eesmärgiks on ohutu meresõidu tagamine Läänemeres ning meresõiduohutuse seadusest tulenevalt lootsiteenuse osutamine Eesti sadamaid külastavatele laevadele. Tegemist on riigile strateegiliselt olulise äriühinguga, kes osutab avalikust huvist lähtuvat teenust ja omab seeläbi ka riigikaitseliselt olulist funktsiooni. Riik tagab läbi äriühingu Eesti külastatavatele laevadele juurdepääsu Eesti sadamatele, mistõttu on lootsiteenuse osutamine eelduseks Eesti sadamate arengul. Lootsiteenuse kvaliteedi tagamiseks ning lootsiteenuse arendamiseks on vajalik pidevalt teostada investeeringuid tehnilistesse vahenditesse (uued laevad jms) ning panustada oluliselt lootside väljaõppesse, eesmärgiga tagada piisav lootsikvalifikatsiooniga tööjõu olemasolu. Kuna lootsiteenuse osutamise maht ei sõltu teenuse osutajast endast, vaid Eesti sadamaid külastatavate laevade koguarvust ja lootsimise nõuetest endist (lootsimisest vabastuste mahust), on eraettevõtjatel olulised äririskid suuremahuliste investeeringute teostamiseks, mistõttu eksisteerib risk vastavate investeeringute mitterealiseerimiseks ja lootsiteenuse kvaliteedi langemiseks.

Lisaks lootsimisteenustele on omaniku ootuseks, et äriühing jätkaks lootsimisalase konsultatsiooni ja koolituse ning lootsilaevade rentimise ja sadamateenuste osutamise. Omaniku ootuseks on läbi äriühingu tegevuse aidata kaasa keskkonnasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõtule meretranspordi infrastruktuuris ning koondada sektorit hõlmav teadmine, luues uusi kontakte, võrgustikke ja äriideid.

## **Finantseesmärgid**

### Kasumlikkus

Riigi, kui omaniku, ootus on, et kõik riigi äriühingud töötavad kasumlikult. Omakapitali hinna (oodatava omakapitali tootluse) määrab Rahandusministeerium oma iga-aastase „Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandega“. AS Eesti Loots oodatavaks minimaalseks omakapitali hinnaks määrati 10,4%, millest äriühing 2014 aastast ja edasi tehtavate finantsplaanide koostamisel peaks lähtuma.

### Konservatiivsus

Riigi, kui omaniku, ootus on, et kõik tema omanduses olevad äriühingud teostavad enda majandustegevust keskmisest madalamate riskidega.

Äriühingud peavad tagama oma tegevuse jätkusuutlikkuse pideva uuendus- ja arendustööga ning vajalike investeeringutega. Investeeringud peab olema võimalik katta äriühingu põhitegevuse rahavoogudest (vajadusel laenukapitali kaasates) ning riik reeglina omakapitaliinvesteeringuid äriühingutesse ei tee.

Kõik plaanitavad investeeringud peavad olema põhjalikult läbi analüüsitud ning kaasnevad riskid tuvastatud ning arvesse võetud.

Kuna lähiaastatel (aastani 2020) ei ole oodata laevakülastuste arvu märkimisväärset kasvu, samuti ei ole lisandumas uusi sadamaid, ootab riik omanikuna, et AS Eesti Loots investeeringud tagaks olemasoleva põhivara säilimise (investeeringud põhivara kulumi ulatuses).

Optimaalse omakapitali proportsiooni koguvaradest määrab Rahandusministeerium „Riigi osalusega äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute koondaruandes“. AS Eesti Loots optimaalseks omakapitali proportsiooniks määrati vahemik 60%-65% koguvaradest, millest äriühing 2014 aastast ja edasi tehtavate finantsplaanide koostamisel peaks lähtuma.

### Efektiivsus

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik tema omanduses olevad äriühingud teostavad enda majandustegevust efektiivselt ning ressursisäästlikult. Äriühingud peavad defineerima enda tegevusvaldkonnale kohased efektiivsusmõõdikud ning püüdlema nende järk-järgulise parandamise poole.

### Omanikutulu

Riigi kui omaniku ootuseks on, et kõik riigi äriühingud maksavad stabiilset omanikutulu (dividende). ASi Eesti Loots dividendipoliitika on fikseeritud ettevõtte strateegias ning see lähtub eespool kirjeldatud optimaalse kapitalistruktuuri säilitamise eesmärgist, mille kohaselt dividendi makstakse selliselt, et saavutada või hoida optimaalset kapitalistruktuuri.